

AWAY

OMAKUSTANNELEVYN TUOTTAMINEN

Lahden ammattikorkeakoulu
Musiikin laitos
Musiikkiteatteri
Opinnäytetyö
Kevät 2008
Selina Sillanpää

Lahden ammattikorkeakoulu
Musiikin koulutusohjelma

SILLANPÄÄ, SELINA:
AWAY, OMAKUSTANNELEVYN TUOTTAMINEN

Musiikkiteatterin opinnäytetyö, 34 sivua, 9 liitesivua

Kevät 2008

TIIVISTELMÄ

Tässä taiteellis-toiminnallisessa opinnäytetyössäni tarkastelen omakustannelevyn tekoprosessia tuottajan näkökulmasta. Tuotin yhteistyössä Janne Vikstenin kanssa Band'o –yhtyeen Away-nimisen albumin, jossa olin itse myös laulamassa, soittamassa ja säveltämässä ja sanoittamassa musiikkia. Levyn teko ajoittui vuosiin 2005–2006 ja kirjoitustyö tapahtui myöhemmin muistiinpanojen ja kirjallisen materiaalin pohjalta.

Työni päätarkoitus oli tuottaa taiteellisesti tasapainoinen ja hyvä levy ja olla läsnä kaikissa suunnittelu- ja tekovaiheissa. Halusin tutustua koko prosessiin yksityiskohtaisesti ja kirjoittaa kokemuksistani.

Kirjallinen opinnäytetyöni koostuu kahdesta osiosta. Ensimmäisessä selvitän, mitä kaikkea tuottajan tehtävät pitävät sisällään ja minkälaisia käytännön asioita on otettava huomioon, kun omakustannelevyä aletaan suunnitella. Jälkimmäinen osio käsittelee omaa tuottamisprosessiani ja sen eri vaiheita. Lopussa pohdin kokemaani ja oppimaani.

Tuottajan työ määrittyy pitkälti projektin mukaan ja tuottajuus-sana kattaa kaikenlaisia tekijöitä. Kolme selkeintä tuottajatyyppeä ovat taiteellinen tuottaja, tekninen tuottaja ja taloudellinen tuottaja. Itse edustin työssäni lähinnä taiteellista tuottajaa, eli olin vastuussa taiteellisesta kokonaisuudesta, minkä lisäksi hoidin käytännön asioita.

Olin paneutunut alan kirjallisuuteen etukäteen, mutta projekti itsessään innosti minua tutustumaan aiheeseen laajemmin siinä vaiheessa kun oma tuottamisprosessini oli ohitse. Kaikkea löytämäni tietoa en työhöni saanut mahtumaan, mutta koen käytännön kokemuksen sekä kirjallisen tutkimuksen tehneen minusta paremman tuottajan.

Avainsanat: äänilevyn tuottaminen, omakustanne, kansanmusiikki

Lahti University of Applied Sciences

Faculty of Music

SILLANPÄÄ, SELINA: AWAY, PRODUCING A SELF-RELEASED ALBUM

Thesis in Music Theatre, 34 pages, 9 appendices

Spring 2008

ABSTRACT

My thesis describes the process of producing an album. I co-produced the album “Away” for a band called Band’o with Janne Viksten. It was an album in which I sang and played instruments and for which I composed music and wrote lyrics. The entire process took place in 2005-2006 but the writing happened later and was based on my own notes and other written material.

My main goal was to produce an artistically balanced and an acoustically pleasing album and to be involved with each phase of the planning and working process. I wanted to understand every detail of producing and then write about my experiences.

My thesis consists of two parts. In the first part, I explore the different tasks and responsibilities that are part of a producer’s work and the practical things one must take notice of while planning a self-produced album. The latter part is about my own experiences as a producer and about the different stages of the project. To conclude, I evaluate my own learning process.

The function of the producer can vary significantly depending on the nature of the project. There are many different kinds of producers. The three most common types are the artistic producer, the technical producer and the financial producer. I mostly represented the artistic producer, which means that I was responsible for the artistic entity but also took care of the practical tasks.

I had explored the literature of the industry beforehand, but it was working on the project itself that maintained my interest. I feel that the practical experience and the literary research have made me an accomplished producer.

keywords: producing an album, self-release, folk music

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	OMAKUSTANNELEVY	3
2.1	Levy-yhtiöt/Omakustanteet	3
2.2	Tuottajan tehtävät	6
2.2.1	Apurahat	8
2.2.2	Markkinointi	9
2.2.3	Jakelija omakustanteelle	15
2.2.4	Ääniteilmoitus	15
3	AWAY	17
3.1	Levyn teemoja	17
3.2	Harjoitusvaihe	24
3.3	Äänitykset	26
3.4	Miksaus ja masterointi	29
3.5	Levy-arviot	30
4	SEURAAVAA LEVYÄ SUUNNITELLESSA	29
	LÄHTEET	37
	LIITTEET	

Idea levyn tuottamiseen tuli kesällä 2005, kun olin esiintymismatkalla Amerikassa. Olimme suunnitelleet uutta levyä jo pitkään, mutta koko projekti vaati vielä alkusysäyksen. Matkan aikana meiltä kysyttiin usein esiintymisten jälkeen, onko meillä levyä, jolla olisi sekä suomenkielistä että englanninkielistä musiikkia. Alkuun ajatus tuntui erikoiselta, lähinnä epäkaupalliselta, mutta tajusin pian, että kaksikielisyys on meille luontaista ja se on toiminut konserttitilanteissa hyvin. Miksi ei siis myös levyllä? Olen tottunut jo pienestä pitäen kuuntelemaan musiikkia, jossa kaksi kieltä (esimerkiksi ranska/englanti, espanja/englanti) vuorottelevat tai sulautuvat yhteen. Se on samanaikaisesti sekä kiehtonut että tuntunut luontevalta. Halusin tehdä uudesta levystä persoonallisen ja meidän kuuluisen. Koska yhtyeemme ohjelmiston uudet kappaleet olivat lähes kaikki omia, oli alusta alkaen selvää, että laulut olisivat pääasiassa omaa tuotantoa.

Yhtyeemme Band'o syntyi kolme vuotta sitten, kun julkaisimme samannimisen albumin. Minä, sisareni Jemina ja isäni Seppo olemme esiintyneet ja levyttäneet yhdessä jo yli kymmenen vuotta, joten tuntui hyvältä ajatukselta saada uutta verta kehiin. Band'o levyn myötä syntyi kokoonpano, johon kuuluvat meidän kolmen lisäksi Janne Viksten, Tom Nyman ja Olli Haavisto. Yhtyeen musiikkia on vaikea asettaa minkään tietyn genren alle. Lähinnä se on modernia folkia sekä roots-musiikkia, joka on saanut vaikutteita sekä suomalaisesta että amerikkalaisesta kansanmusiikista. Kolmen vuoden aikana ja lukuisten esiintymisten kautta yhtye oli löytänyt oman tyylinsä ja ohjelmisto oli vaihtunut ja uudistunut useasti.

– nyt oli kaikkien mielestä hyvä hetki palata studioon.

Heti kun ajatus uudesta levystä alkoi tuntua ajankohtaiselta, kerroin yhtyeelle haluavani tällä kertaa ottaa suuremman vastuun levystä. Koska en ollut ennen tuottamista kokeillut, ajattelin, että se saattaisi olla mielenkiintoinen aihe myös opinnäytetyölle.

Idea otettiin hyvin vastaan, ja aloitin suunnitteluprosessin kesällä 2005. Vuosi eteenpäin idean syntymisestä, ja käsissäni olikin jo uusi Away-levy. Vuoteen mahtui kuitenkin paljon työtä ja opittavaa. Pidin työpäiväkirjaa koko prosessin ajan ja kirjasin siihen sekä aikataulut ja toimintavaiheet että sen hetkiset tunteet.

Vaikka toimin levyllä sekä tuottajana että artistina ja säveltäjänä, rajaan tutkimukseni pääasiassa levyn tuottamiseen, omakustantamiseen ja tuottamisprosessin kuvaukseen. Koska kyseessä on omakustannelevy, puhun myös omakustantamisesta suhteessa levy-yhtiöiden tuotoksiin. En käsittele työssäni levyn visuaalista puolta enkä keskity levyllä päättyneen materiaalin säveltämisprosessiin.

Halusin rajata työni kahteen osaan. Aluksi selvitän tuottamisprosessia käytännön näkökulmasta ja kerron minkälaisia tehtäviä tuottaminen pitää sisällään. Toinen osio seuraa omaa prosessiani ”Away”-levyn tuottajana.

Musiikinalalle sana kustantaminen on tullut kirjallisuudesta. Kirjallisuudessa kustantaja rahoittaa ja mahdollistaa kirjan julkaisun, musiikissa merkitys on jonkin verran poikkeava. Levyn rahoittajaa kutsutaan yleensä tuottajaksi ja kustantaja-nimeä harvoin käytetään. Siitä huolimatta omakustanne on yleinen termi, joka viittaa aina itse tuotettuun ja rahoitettuun julkaisuun. (Vrt. Karhumaa 2000.)

Tulen puhumaan paljon musiikin tuottamisesta ja tuottajista. Tuottaja vastaa yleensä äänitystilanteen ja sitä edeltävän valmistautumisperiodin taiteellisesta johdosta. Tuottajalla on myös äänitteen taloudellinen vastuu. Tuottajan rooli vaihtuu tilanteesta riippuen, joten tehtävät on hyvä selvittää jo projektin alkuvaiheessa.

2.1 Levy-yhtiöt/Omakustanteet

Suomen markkinoilla oma- ja pienkustannelevyjä harvoin tehdään rahastusmielessä. Ennemmin äänite on tapa saada esiintymisiä sekä tuoda omaa musiikkia kuuluville. Suomen suurimmat levy-yhtiöt ovat keskittyneet populaarimusiikin tuottamiseen, jolloin jazz, kansanmusiikki- ym. marginaalimusiikin levyjä ovat julkaisseet pienyhtiöt.

Omakustantaminen ei aina ole kannattavaa taloudellisesti. Toisinaan tulot eivät ylitä tai edes saavuta menoja, joten omakustantaminen on riski. Levy saattaa kuitenkin toimia tienavaajana keikoille ja saada näkyvyyttä mediassa, jolloin hyöty voi olla suuri. Toinen positiivinen asia, joka riskin ottamisesta voi seurata, on levyn mahdollinen menestyminen. Siinä tapauksessa artistin osuus myyntituloista on paljon suurempi kuin levy-yhtiön tuottamalla levyllä. Normaali levytyssopimuksen tehneen artistin osuus levyn myyntitulosta on 6-15 prosenttia, kun taas omakustanteen 30–40 tai jopa 70 prosenttia. (Nieminen 2003.)

Omakustannelevyn tekeminen merkitsee artistille suurempaa osuutta levyn tuotosta, mutta vastapainona on suurempi työmäärä ja taloudellinen riski. Saattaa mennä useampi vuosi ennen kuin artisti edes pääsee taloudellisesti omilleen. Pitkällä tähtäimellä omakustantaminen on kuitenkin kannattavaa myös siksi, että artistit omistavat kaikki oikeudet levyyn ja levyllä julkaistuihin kappaleisiin. Omakustantamisesta on tullut nykymaailmassa jopa tavoiteltua, eikä se enää ole vaihtoehto vain siinä tapauksessa, ettei levy-yhtiötä saada julkaisemaan levyä.

Kun artisti tekee sopimuksen levy-yhtiön kanssa, allekirjoittaa hän yleensä myös kustannussopimuksen. Kustannussopimuksessa tekijä luovuttaa osan musiikkinsa taloudellisista oikeuksista kustantajalle ja saa siitä korvauksen.

Kustannussopimuksia on erilaisia; joskus tekijä luovuttaa kaikki oikeutensa teokseen, joskus vain osan. Myös määräaikaaisia sopimuksia voidaan tehdä, jolloin tietyn ajan jälkeen teoksen oikeudet palaavat takaisin tekijälle.

Perehdyin projektin aikana Eveliina Kostiaisen Pro gradu -tutkielmaan ”Kustantaja tarjosi diiliä, kun seisoin kuralätäkössä...” Kustannustoiminnan vahvuudet ja heikkoudet kevyen musiikin tekijöiden näkökulmasta. Kostiaisen oli tutkielmassaan ottanut selvää kevyen musiikin tekijöiden kannasta tämän hetken kustannustoimintaan ja sen vahvuuksiin ja heikkouksiin. Hän oli toteuttanut sähköpostikyselyn, jossa hän oli tiedustellut musiikintekijöiden kokemuksia kustannussopimuksista. Edut ja haitat hän tiivistää seuraavasti:

Kustannussopimusta puoltavat seikat:

- nuottijakelu
- markkinointityö
- teosten levitykseen saaminen
- kansainvälistymisen helpottuminen
- kustannusyhtiöiden kokoerojen tuottamat hyödyt
- taloudellinen hyöty ja edunvalvonta.

Kustannussopimuksen heikkoudet:

- tulonjaolliset menetykset,
- omistus- ja määräämisoikeuksien menettäminen
- omien suhteiden tai muiden väylien olemassaolo
- kontekstin luomat rajoitteet
- kytkökset levy- ja kustannussopimuksen välillä. (Kostiainen 2005, 2.)

Koska itse edustan marginaalimusiikkia, koen kustannussopimuksen haitat etuja suuremmiksi. Marginaalimusiikkia edustavalta levyltä ei voi realistisesti odottaa valtavirtamusiikin äänitteiden myyntimenestystä. Suuret levy-yhtiöt eivät ole tällä hetkellä erityisen kiinnostuneita folk-musiikista ja pienlevy-yhtiöt eivät tarjoa suhteessa kovinkaan paljon etuja. Äänitysprosessista tulee artistille halvempi, mutta myydäkseen omia levyjään on hänen ostettava ne ensin itselleen. Hyvin kaupaksi käyvä omakustanne saattaa tämän takia olla artistille loppujen lopuksi kannattavampi ratkaisu. Toki hyvin tuotettu omakustanne saattaa pitkällä tähtäimellä herättää myös suurempien levy-yhtiöiden kiinnostuksen.

Teimme edellisen Band'o -nimisen albumimme Bluelight Records-levy-yhtiölle. Siihen aikaan se oli meille onnenpotku, sillä yhtiö kustansi koko äänitysproessin. Emme tehneet levy-yhtiön kanssa kustannussopimusta, koska yhtiö ei sitä vaatinut eli laulujen oikeudet jäivät meille. Jouduimme kuitenkin tekemään runsaasti muita kompromisseja, sillä yhtiö halusi aktiivisesti osallistua mm. aikatauluihin, kappalevalintaan ja kannen ulkonäköön. Uudesta levystä halusimme hyvin omannäköisen ja uudenlaisen, ja halusimme itse olla tekemässä kaikki aikataululliset päätökset. Siksi oli perusteltua tehdä omakustanne.

2.2 Tuottajan tehtävät

Yleensä tuottajan kuin tuottajan pääasiallinen tehtävä on vastata siitä, miltä musiikki kokonaisuudessaan kuulostaa. Tuottaja valitsee äänityslaitteet, soitinkokoonpanot ja tekee äänitystilanteessa tekniset ratkaisut. Hänellä on myös vastuu aikataulujen sopimisesta ja äänityspaikkojen valitsemisesta, ja hän on vastuuhenkilö äänitystilanteissa. Työtehtäviin kuuluu myös äänityssessioiden, miksauksen ja masteroinnin valvominen. Tuottaja vastaa äänitteen laadusta ja masteroidun lopputuloksen hyväksyttävyydestä. Rooliin kuuluu myös äänitystilanteen myönteisen ilmapiirin ylläpito sekä ongelmatilanteiden välttäminen. Tuottajilla on toisinaan myös vaikutusvaltaa kappalevalintoihin ja kappaleiden sovituksiin, ja he saattavat osallistua laajemmin levyjen tekoprosessiin. Etenkin silloin, kun tuottaja on mukana levyllä esiintyvänä artistina. Omakustannelevyillä tuottajana toimii usein artisti itse, jolloin hänen tehtäviinsä saattavat kuulua edellisten kohtien lisäksi myös maksajan, säveltäjän, sovittajan, äänittäjän ja muusikon roolit. (Musiikkituottaja 2007.)

Tuottajan kanssa tiiviisti työskentelee äänittäjä. Työskentely on helpointa silloin, kun tuottajan ja äänittäjän ajatukset ja ideat kohtaavat ja siksi moni tuottaja työskentelee aina saman äänittäjän kanssa. Äänittäjä vastaa musiikin teknisestä tallentamisesta ja joissain tapauksissa osallistuu myös tuottamiseen. Miksaaja (usein sama henkilö kuin äänittäjä) liittyy äänityksessä tehdyt kappaleen eri raidat ja osiot harmoniseksi ja toimivaksi kokonaisuudeksi. (Karhumaa 2000, 13–21.)

Suomalaisessa musiikkituotannossa tuottajakäsite otettiin käyttöön vasta 70-luvulla. Sitä ennen tunnettiin vain kapellimestarit ja sovittajat, jotka olivat läsnä äänitystilanteissa ja vastasivat lopputuloksesta. 70-luvulla esiin astuneet tuottajat tekivät muutoksia koko äänitetuotantoon. He toivat tutuksi raitakohtaisen ajattelun. Kappale voitiin äänittää osissa, jolloin jo äänitettyjen pohjien päälle äänitettiin lisäraitoja ja niistäkin useita versioita, joista lopulliset valittiin vasta miksausvaiheessa. Koska kappale itsessään koottiin vasta myöhemmin, oli tuottaja nyt vastuussa kokonaisuudesta ja raitojen valinnoista ja jälkikäsitteystä. Tuottajalla oli suurin sananvalta. Musiikki ei myöskään enää vastannut esitystilannetta, ja lopullinen versio saattoi jo olla sellainen, jota lavalla ei voitu

edes toteuttaa. Sointikuvasta tuli tärkeä osa äänitettä, ja äänen laatuun alettiin panostaa enemmän. (Muikku 2001, 308–313.)

Tuottajia on oikeastaan kolmenlaisia: taiteellisia, taloudellisia ja teknisiä tuottajia. Taiteellinen tuottaja vastaa musiikin sisällöstä ja on mukana studiossa valvomassa levyn tekoa. Hän huolehtii siitä, että levyn musiikilliset tavoitteet toteutuvat ja on vastuussa sovituksellisista ratkaisuista ja kokonaisuuden toimivuudesta.

Taiteellinen tuottaja voi olla täysin ulkopuolinenkin henkilö tai artisti itse.

Äänitteen taiteellinen tuottaja ei ole tekijänoikeuslain mukaan oikeutettu tekijänoikeuskorvauksiin, mutta on siitä huolimatta äänitteen nimellinen tuottaja. (Pakarinen 2006.)

Taloudellinen tuottaja sen sijaan on tekijänoikeuslain tunnustama tuottaja, joka tekee lähes kaikki päätökset levyä koskien. Yleinen käsitys onkin, että äänitteen tuottaja on se henkilö, yritys tai yhteisö, joka rahoittaa äänitteen teon. Termillä tarkoitetaan siis nimenomaan taloudellista eikä taiteellista tuottajaa. Usein tuottajana on levy-yhtiö. (Musiikin tuottaminen 2006.)

Tekninen tuottaja tai studiotuottaja eivät ole termeinä yleisesti käytettyjä, mutta niillä tarkoitetaan henkilöä, joka tuottaa levyä äänipöydän takaa, eli on pääasiassa vastuussa äänittämisestä, mutta ottaa osaa myös taiteellisiin ratkaisuihin.

2.2.1 Apurahat

Suomessa omakustannetta varten voi hakea apurahaa. Suurimmat kotimaista äänitetuotantoa tukevat yhdistykset ovat ESEK ja LUSES. Niiden tarkoitus on tukea mahdollisimman monia levyprojekteja, ja niiden kautta moni marginaalimusiikkia edustava yhtye on saanut mahdollisuuden levyttää. Myös suuremmat, levy-yhtiöiden tukemat valtavirtalevyt ovat saaneet näin lisää markkinointimahdollisuuksia. Demokraattinen tapa jakaa vähän tukea kaikille on ollut reilu, mutta on herättänyt keskustelua siitä, olisiko järkevämpää kohdistaa tuki harkitsevammin niille, jotka sitä todella tarvitsevat, taikka päinvastoin niille, joilla on todellisia vienti- ja myyntimahdollisuuksia. Tällä hetkellä tuelle perusteita ovat materiaalin ja esiintyjien laadukkuus, materiaalin tuoreus ja mielenkiintoisuus sekä musiikin kulttuuripoliittinen merkitys. (Muikku 1989, 80–82; Koski 1994, 20–21)

ESEK tukee esittävää säveltaidetta. ESEK eli Esittävän säveltaiteen edistämiskeskus on Gramexin yhteydessä toimiva erillinen yksikkö, joka erilaisin tukitoimenpitein edistää kotimaista esittävää säveltaidetta. Toiminnan piiriin kuuluvat kaikki musiikin lajit ja se painottuu rahoituspohjasta johtuen ammattimaiseen tekemiseen. ESEK myöntää tukea ainoastaan vähintään 35 min musiikkia sisältävään pitkäsoitto CD-levyyn. Tukisummat ovat n. 1500- 4000 euroa. Hakemukset käsitellään neljä kertaa vuodessa. Anomukset on toimitettava ennen äänitteen julkaisemista. (Esittävän säveltaiteen edistämiskeskus ESEK 2007.) (ESEKin äänitetuen anomus, liite 1.)

Luovan Säveltaiteen Edistämissäätiö eli LUSES on perustettu 1970. Sen tehtävänä on edistää ja tukea luovaa kotimaista säveltaidetta. Kotimaisella luovalla säveltaiteella tarkoitetaan sävellyksiä, joiden säveltäjät ovat suomalaisia tai vakituisesti Suomessa asuvia. Tuet myönnetään hakemusten perusteella, ja hakemukset tulee lähettää ennen projektin toteutumista. Avustus maksetaan vasta kun levy on ilmestynyt ja projekti on saatettu loppuun. Äänitteen tulee myös tässä tapauksessa olla albumin pituinen. (Luovan säveltaiteen edistämissäätiö LUSES 2007.) (LUSESin äänitetuotantotukilomake, liite 2.)

Koska Away-levystä tuli omakustanne, tiesimme joutuvamme maksamaan itse kaikki tuotannolliset kulut. Kun äänitykset olivat edenneet sopivaan vaiheeseen, tehtiin kolmesta kappaleesta alustava miksaus, josta toimitin kopiot sekä ESEKille että LUSESiin. LUSES ei myöntänyt apurahaa, ESEKiltä saimme 1000 euroa. Tämä oli jonkinlainen pettymys, sillä tiesin kustannusten nousevan suhteellisen suuriksi. Olimme kuitenkin valmistautuneet siihenkin vaihtoehtoon, ettei tukea tule, joten pienikin apu tuli tarpeeseen.

2.2.2 Markkinointi

Yksi levyn tuottamisen tärkeimmistä painopisteistä on markkinointi. Markkinoinnista käytetään toisinaan myös termiä promootio. Promootio kuitenkin tarkoittaa jonkin asian edistämistä, esimerkiksi muusikon tai yhtyeen tunnettavuuden lisäämistä. Promootio on oikeastaan piilomainontaa, ei ostokehotus, kun taas markkinointi yhdistetään yleensä jonkun tietyn ja tarkan osa-alueen promootioon, esimerkiksi nimenomaan levyn mainostamiseen. (Karhumaa 2000, 18.)

Levyn myynnille tärkeintä on se, että levy kuuluu ja näkyy mediassa. Siksi levyä on lähetettävä erilaisiin lehtiin, radioasemille ja toimittajille. Jo painovaiheessa varataan tietty määrä levyjä promokäyttöön, jolloin niihin lasketaan alennus. Promolevyillä on merkittävä rooli levyn markkinoinnissa. Radio- ja lehtihaastattelut, levyarviot ym. huomio mediassa lisäävät näkyvyyttä. Haastattelukutsuja harvemmin satelee, joten sanomalehtiin, aikakauslehtiin, radioihin ja yksittäisiin toimittajiin on itse otettava yhteyttä. Tarkoitus on tietenkin myös saada levy soimaan radiossa.

Suomen radio on muuttunut paljon viime vuosien aikana, ja marginaalimusiikki ei enää juurikaan saa soittoaikaa suomalaisilla kanavilla. Aiemmin kehoitettiin artisteja vielä ottamaan yhteyttä radiotoimittajiin ja viemään omakustanteita radioasemille, mutta nyt musiikin hallinta on keskitetty radiokanavien musiikkipäälliköille, jolloin yksittäisten toimittajien mahdollisuudet esitellä musiikillisia ilmiöitä ovat vähentyneet. Tällä hetkellä suuri osa mainonnasta

tapahtuu internetissä. Kotisivuista on tullut välttämätön mainos artisteille ja yhtyeille, sillä kuuntelijat etsivät internetistä informaatiota kuulemistaan kiinnostavista artisteista. Uutta ovat myös erilaiset musiikkisivustot, tällä hetkellä merkittävimpana Myspace, johon voidaan ladata levyltä muutamia raitoja kuuntelijoille tutustuttavaksi sekä videoita esimerkiksi esiintymistilanteista. Internet-sivustot ovat osoittautuneet erinomaisiksi markkinointikanaviksi ja niiden kautta on moni artisti saanut maailmanlaajuista suosiota.

Suuri osa ihmisistä lataa nykyään musiikkinsa internetistä, mutta CD:ssä on kuitenkin vielä oma konkreettinen viehätöksensä, joten CD:tä kannattaa yhä painaa. Lähitulevaisuudessa musiikin myynti tulee todennäköisesti tapahtumaan pääosin internetissä. Äänitemyynti hiipuu koko ajan ja on hyvinkin mahdollista, että digitaalinen musiikki tulee seuraavien vuosikymmenten aikana syrjäyttämään cd-levyt.

Away-levy ilmestyi kesäkuussa, ja elokuun alkuun mennessä olin lähettänyt ja jakanut n. 100 levyä suomalaisille ja amerikkalaisille radioasemille ja lehdille ja liittänyt mukaan kuvallisen promoesitteen, jossa kerroin yhtyeestä ja levystä. (Promoesite, liite 3 ja 4.)

Ajankohtana alkukesä oli ehkäpä huonoin mahdollinen aika julkaista mitään. Saimme joitakin haastattelukutsuja, mutta suuri osa toimittajista vaikutti olevan kesälaitumilla. Tiesimme tämän jo etukäteen, ja mietimmekin olisiko julkaiseminen pitänyt jättää alkusyksyyn. Olimme lähdössä yli kuukauden kestäväälle esiintymismatkalle Yhdysvaltoihin, joten emme olleet itsekään paikalla markkinoimassa levyä. Levyn pihtaaminen tuntui kuitenkin vähän ikävältä, joten päätimme julkaista ja sitten korjata vahingot jatkamalla tehokkaasti markkinointia matkalta palattuamme. Jatkoin levyjen lähettelyä koko vuoden ajan. Lehtiarvosteluja ei tullut kovinkaan paljon. Sanomalehdistä löytyi muutamia, mutta aikakauslehtien arvostelijat vaikuttivat keskittyneen ainoastaan valtavirtalevyihin. Amerikkalaisilta radioasemilta tuli valtavasti positiivista palautetta ja levyä alkoi löytyä folk-ohjelmien soittolistoilta.

2.2.3 Jakelija omakustanteelle

Omakustannelevyllekin on mahdollista saada jakelija, joka tarjoaa äänitettä erilaisiin musiikki- ja levykauppoihin ja myös mainostaa sitä omassa katalogissaan. Suuret jakeluyhtiöt ovat usein sidoksissa suuriin levy-yhtiöihin, mutta Suomessa on useita pienempiä jakeluyhtiöitä, jotka valitsevat levitykseensä kiinnostavia pienlevy-yhtiöiden ja omakustannelevyjä. Vaikka artisti käyttäisikin jakelijaa, jää tilaa myös omalle henkilökohtaiselle myyntityölle. Esiintyville artisteille otollisinta on myydä levyä esiintymistilaisuuksien yhteydessä. Lisäksi voidaan etsiä erilaisia vähittäistavaraliikkeitä, levykauppoja ja muunlaisia liikkeitä, jotka ovat kiinnostuneita myymään levyä myyntipalkkiolla. Etenkin paikalliset kaupat saattavat hyvinkin mielellään ottaa myyntiinsä oman alueen musiikkia. Levyn ja artistin mainostaminen lisää aina kiinnostusta ja sitä kautta levynmyyntiä.

Otin yhteyttä Töölön musiikkitukkuun jo levyn suunnitteluvaiheessa, sillä jo ESEKin apuraha-anomuksessa tulee mainita levyn jakelija. Töölön musiikkitukku on toiminut myös joidenkin edellisten levyjemme jakelijana. Musiikkitukku otti levyjämme levitykseen, ja heidän vastuulleen siirtyi levyn jakelu levykauppoihin ja marketteihin. Veimme itse levyä myyntiin paikallisiin yrityksiin, kuten Salpausselän soitin, Misirlou, Oskarin Piha, Pro Puu galleria ym.

2.2.4 Ääniteilmoitus

Tuottajan vastuutehtäviin kuuluu ääniteilmoituksen laatiminen. GRAMEXille on tehtävä ääniteilmoitus, josta on käytävä ilmi äänitteellä esiintyvät taiteilijat sekä levyn tuottajat. Gramex lähettää ilmoituksen saatuaan asiakassopimuksen niille ilmoituksessa mainituille henkilöille, jotka eivät vielä ole Gramexin asiakkaita.

IRSC-koodia käytetään digitaalisissa äänitejulkaisuissa. Koodi helpottaa mm. radioiden TEOSTO-ilmoitusten tekoa. Radioissa on usein käytössä tietokonepohjaiset ohjelmat, jotka listaavat automaattisesti ISRC-koodin omaavat

äänitteet. Systemi helpottaa yksilöimään jokaisen levyllä olevan kappaleen ja nopeuttaa esimerkiksi radiosoihtoista syntyvien esityskorvausten tilittämistä. Levyyn on liitettävä tekijänoikeussyistä kaikki oleellinen tieto.

- Kappaleiden järjestys
- Kappaleiden tekijät : säveltäjä – sanoittaja
- Kappaleiden kestot
- ISRC -tallennekoodit
- Yhtyeen jäsenet
- tuottajat
- Jakelija ja jakelijan yhteystiedot
- Äänitysmää, Suomen tapauksessa EU
- Teoston logo: Pienet tuotannot tekevät sopimuksen Teoston kanssa ja käyttävät äänitteissään Teoston merkintää.
- Oikeuksien pidätysmerkintä: ”All rights of the producer and the owner work reproduced reserved. Unauthorized copying, hiring, lending, public performance and broadcasting of this record prohibited”
- Tuottajan äänitteelle antama tunnus, enintään kymmenen kirjainmerkkiä ja kahdeksan numeromerkkiä, esimerkiksi AKUCD 9903.
- Äänitteiden kansainvälisen suojan edellyttämät ©- ja P- merkit ja niihin liittyen tuotannon nimi ja tallennusvuosi.
- Compact disc digital audio -merkintä.

(Koski 1994, 16–18.) (GRAMEXin ääniteilmoitus, liite 5.)

”Away” albumin tuottaminen jakautui minun ja yhtyeemme jäsenen, Janne Vikstenin kesken. Janne Viksten on arvostettu studiomestari ja opettaa studioteknologiaa Helsingin Ammattikorkeakoulun Pop/Jazz-osastolla. Työskentelimme paljon yhdessä ja keskustelimme kaikista päätöksistä, mutta molemmilla oli myös omat osa-alueensa, jotka jakautuivat luontevasti. Janne toimi enimmäkseen teknisenä tuottajana ja minä taiteellisenä tuottajana. Janne äänitti suurimman osan levy materiaalista ja toimi vastaavana tuottajana äänitystilanteissa silloin kun itse olin laulamassa ja soittamassa omia osuuksiani. Vaikka tuottamiseen kohdallani kuului paljon käytännön tehtäviä, oli pääpaino musiikissa, levyn materiaalissa, toteutuksessa (soitinkokoonpanot, tyylilliset ratkaisut, soolojen jakautuminen, välikkeet, rakenteet ja tunnelmat) ja kokonaisuuden toimivuudessa. Oma tuottamiseni alkoi jo syyskesällä, kun ohjelmiston valitseminen ja uuden materiaalin säveltämisprosessi käynnistyivät.

3.1 Levyn teemoja

Edellisen levyn jälkeen ohjelmistomme oli uusiutunut täysin, joten materiaalia ja vaihtoehtoisia kappaleita levyille oli runsaasti. Halusimme tällä kertaa ottaa riskin ja sisällyttää levyille mahdollisimman paljon omia sävellyksiä. Ohjelmistossamme oli kuitenkin muutama laulu, jotka todella halusimme äänittää siitä huolimatta, etteivät ne olleet itse tekemiämme. Näihin kuului kaksi kansanlaulua, Satarastas ja Tummuessa Kesäillan, sekä David Olneyn säveltämä ja sanoittama laulu Millionaire. Jokaiseen niistä olimme lyöneet konserttitilanteissa oman leimamme tavalla tai toisella, ja olimme myös sitä mieltä, että ne puolustivat vahvasti paikkaansa kokonaisuudessa. Koska omat sävellyksemme asettuivat johonkin suomalaisen ja amerikkalaisen tyylin välimaastoon, edustivat kansanlaulut puhtaammin suomalaisuutta. Sovitimme ne kuitenkin ns. amerikkalaisemmille soittimille, eli niissä olivat mukana banjo ja dobro, ja siksi ne sulautuivat hyvin muuhun ohjelmistoon. Millionaire oli yksimielinen valinta levyille, sillä se on energinen, se toimi hyvin ja kuulosti varmalta.

Levyn teema syntyi itsestään jo syksyn aikana. Olimme karsineet valikoimasta pois lauluja ja säveltäneet uusia, ja jossain vaiheessa huomasin, että tarinoille oli muodostumassa yhtenäinen tunnelma ja ajatus. Laulujen kantavina teemoina olivat kaksi kieltä, kaksi mannerta, lähteminen, sekä ihmisten tunteet ja ajatukset elämän käännekohtissa. Lauluissa esiintyi erilaisia kohtaloita ja tilanteita, joissa ihminen joutuu lähtemään ja jättämään taakseen jotain tärkeää, oli kyse sitten siirtolaisuudesta, menneisyyden pakenemisesta, rakkauden seuraamisesta, uteliaisuudesta ja vapauden kaipuusta, elämän päättymisestä tai uuden elämän aloittamisesta.

Laulut:

1. Different Past (Selina Sillanpää)

Levyn avausbiisi kertoo ihmisestä, joka on antanut muiden ihmisten luokitella itsensä tietynlaiseksi ja elää ja tekee ratkaisunsa sen mukaisesti. Hän kuitenkin oppii, että pelkästään katsomalla elämäänsä eri valossa, valitsemalla ne muistot, jotka haluaa muistaa, voi muuttaa menneisyytensä. Aina on mahdollisuus myös muuttaa suuntaa ja valita näin myös tulevaisuutensa.

”and now you tell me that i live too fast
now you tell me that we can choose a different future and a different past”

Toinen laulustemma toistaa osittain melodian rytmiä ja sanoja, mutta samalla menee melodian kanssa lomittain ja muuntaa tekstiäkin. Se tekee tekstistä voimakkaan ja vallitsevan. Laulussa on vahva ja kulkeva syke, joka tukee ajatusta elämänmuutoksesta. Harjoituksissa kappale etsi jonkin aikaa oikeaa sykettä, mutta sen löydettyään ei ongelmia juurikaan ollut. Äänityksen tiesin olevan suhteellisen mutkaton.

2. Rakkaani Sanoi (Selina Sillanpää)

Rakkaani Sanoi on kaksikielinen, mystinen valssi. Se on tarina rakkaudesta, uuteen maailmaan sopeutumisesta ja yksin jäämisestä.

Laulu alkaa suomenkielisellä, erillisellä säkeistöllä:

” Rakkaani sanoi, vain hetken se vie,
pian tunnet sen kodiksesi
hän astui kauemmas kuiskaten hiljaa:
ei mikään veisi mua luotasi”

Sen jälkeen kieli vaihtuu englanniksi ja tarinassa mennään yli Atlantin, uuteen kotiin, johon sopeutuminen ei olekaan niin helppoa. Lopussa toistuu suomenkielinen säkeistö. Kappaleen haaste oli saada kielten vaihtuminen luontevaksi ja sovitus tarinaa tukevaksi. Tekstin ymmärtämisen takia laulu on esillä ja instrumentit lähinnä osa taustaa.

3. Siirtolainen (Jemina Sillanpää)

Siirtolainen on kansanrunoon sävelletty, reipastempoinen laulu. Se kertoo suomalaisten poikien tunnelmista Amerikkaan lähtiessä. Haikeudesta huolimatta kertosaäkeessä todetaan, että:

” eipä tässä itkeminen parempi on laulaa
ehkä sydän kuumempi kuin masuunissa rauta”

Laulu rullasi alusta alkaen hyvin, joten äänityksenään suhteen ei ollut huolta. Tärkeintä oli saada rentous ja viulu- ja banjovoittoinen siirtolaistunnelma välittymään.

4. A Lullaby (Selina Sillanpää)

Laulu kertoo lapsesta, joka vapaudenkaipuussaan lähtee matkaan heti kun jaloilleen pääsee. Laulussa toivotaan, että lapsi olisi kuin muutkin lapset, eikä oman tiensä kulkija.

can't you just place your head on the pillow?
wrap your little arms around me
say the silly things a child should say
be like any child should be

Olen luokitellut Band'o-yhtyeen musiikin moderniksi folkiksi, ja suurin osa levyn kappaleista osuikin luokittelun alle. Vaikka levyllä kuuluukin vaikutteita bluegrass-musiikista, on Lullaby levyn ainoa selvästi ja puhtaasti bluegrass-henkinen raita. Bluegrass on myös folkia, mutta siinä on kuitenkin selkeästi tunnistettava ja erilainen soundi.

Lullaby on nimestään huolimatta nopea ja vauhdikas ja siihen kuuluvat oleellisena osana improvisoidut soitinsoolot. Energinen kappale oli jo luonnostaan, joten tärkeintä oli pystyä pitämään energiataso yllä ja kuitenkin pitää paketti kasassa. Laulun sanat ovat absurdisuudessaan perinteiselle bluegrass-laululle hyvin epätyypilliset ja juuri tämän hauskan ristiriidan takia valitsin bluegrassille ominaisia sovitusratkaisuja, kuten nuo vaihtuvat soitinsoolot ja tyylinmukaiset introt ja lopetukset.

5. Going Home (Selina Sillanpää)

Going Home on tekstiltään hyvin henkilökohtainen. Kirjoitin sen ystävälleni, joka oli vakavasti sairas ja kuoli samana iltana kun laulun kirjoitin. Laulu kertoo ikävästä ja luopumisesta, mutta myös siitä, miten ihmisen matka toivottavasti jatkuu niiden luo, jotka ovat täältä aiemmin poistuneet.

hold her
 tell her she hasn't changed
 her italian beauty won't ever fade
 hold her
 the road away and back to you was long
 yet she never was affraid

Going Home on rauhallinen, haikea balladi, joka toimii periaatteessa yksinkertaisena laulu-kitara- versionakin, joten sen äänittäminenkään ei tuntunut etukäteen vaikealta. Haaste oli säilyttää rauha ja yksinkertaisuus. Haikean tarinansa takia laulu oli vaikea laulettava.

6. A.D.Dye (Jemina Sillanpää, Selina Sillanpää)

Tämä on kertomus työstä, joka ei muiden tyttöjen tavoin suostunutkaan suutelemaan A.D.Dyeta. Pikkuhiljaa koko kaupunki kääntyy tyttöä vastaan, koska hän kieltäytymällä nosti itsensä muiden naisten yläpuolelle ja loukkasi kaupungin tärkeintä henkilöä. Lopulta he ajavat tytön pakoon.

start the car
 drive till you
 find another town
 another life in another town
 take your belongings
 call your brother
 say goodbye to the town
 that once was your home

A.D.Dyessa kuuluu myös lievästi bluegrass-henkisyys. Tarinaa tukee cowboy-tunnelma, joka saa laulun muistuttamaan modernia villin lännen laulua. Laulussa on useampi erilainen osa ja niitä halusin nostaa esiin sovituksen avulla.

7. Satarastas (kansansävelmä)

Satarastas on kaunis suomalainen kansanlaulu. Se kertoo myös siirtolaisuudesta, mutta haikeammasta näkökulmasta. Tarina on mahdollisesti kotiin jääneen tai matkalla kovia kokeneen laulu.

”eihän ne atlannin aallot kasva
 ruusuja punaisia
 vaikka ne hukkaa ameriikan rantaan
 poikia tuhansia

näinhän se lauleli satarastas
 kotini koivikossa
 kuinka se poika voi iloinen olla
 kun häneltä on armas poissa”

Levyä varten se sovitettiin uudelleen niin, että alun ja lopun säkeistöissä on yksinkertaisempi soinnutus ja välissä monimutkaisempi. Laulu on säkeistömuotoinen, eli melodiassa ei tapahdu muutoksia, stemmassa kylläkin. Tässä tärkeää oli säilyttää kuulaus ja konstailemattomuus, niin että kauniille tekstille jää tilaa.

8. Hiljainen Talo (Jemina Sillanpää)

Hiljainen Talo on tarina naisesta, joka ajaa itsensä umpikujaan. Hän kyllästyy elämänsä rauhallisuuteen ja kaavamaisuuteen, lähtee pois koskaan löytämättä kuitenkaan etsimäänsä. Palata takaisin hän ei voi, vaikka haluaisi.

”harmaat talot, ahtaat kadut,
pimeät kujat, tyhjät puistot
öisin kun valvon, kadulla kuulen
askelten ohitse kulkevan”

Hiljainen talo on rytmikäs, mutta rauhallinen laulu. A-osissa säestys on harvempaa ja B-osissa rytmisesti voimakkaampaa. Äänitysmielessä vaikeinta oli saada kappaleeseen jatkuvuus, niin että osasta toiseen siirtyminen ei tuntuisi katkonaiselta, ja että koko kappaleessa olisi matkanteon tuntu.

9. Magical You (Jemina Sillanpää)

Magical you sävellettiin laululle ja banjolle. Siinä banjo on yhtä oleellisessa osassa kuin laulukin. Tekstissä yritetään saada vastahakoista poikaystävää autosta ulos ja tutustumaan appivanhempoihinsa, mutta poika vaan istuu ja soittaa banjoaan.

please, become yourself again
and show them the magical you
they think i'm imagining you
telling things that aren't true

Sovituksellisesti kappale asettui uomiinsa kun Janne Viksten sävelsi laulusäkeistöjen väliin banjoinstrumentaalin. Lyhyt laulu sai pituutta ja tarina selkeytyi banjon muuttuessa kuuntelijalle konkreettisemmaksi. Alun rubato-osan banjo- ja lauluraidat piti äänittää yhtäaikaaisesti, koska banjon oli seurattava laulua ja laulun banjoa. Muuten äänitystilanne ei herättänyt huolta.

10. Siskot (Selina Sillanpää)

Siskot on nopea instrumentaali. Olen harrastanut pitkään steppiä ja kappale sai alkunsa stepin askelyhdistelmästä, joka jäi mieleeni pyörimään. Muuntelin rytmiä ja lisäsin siihen viulumelodian ja niin syntyi tämä nopea, kolmimuunteinen kappale. Siskot päätettiin äänittää livenä, jotta yhteissoiton henki säilyisi. Kappaleessa on kaksi ns. teemasäkeistöä, joissa melodia toistuu muuntelemattomana ja niiden välissä yksi mandoliinilla improvisoitu säkeistö.

11. Morsian (Jemina Sillanpää)

Morsian kertoo nimensä mukaisesti morsiamesta, joka hääpäivänään väläyttää menneisyyttään sulhaselleen.

silloin me tuskin oltais tässä
jos oisit nähnyt mistä tulin
sillä silloin me tuskin oltais tässä
jos tietäisit kuka minä olin

Musiikissa halusin säilyttää tarinan keveyden. Morsian-laulu on rento, herkkä ja kitaravoittoinen. Haasteena oli koota erilliset osat toimivaksi kokonaisuudeksi. Morsian päätettiin harjoitusvaiheessa sovittaa uudelleen, koska se ei asettunut täysin ja uuden sovituksen pääpaino oli finger-picking kitarassa. Laulu oli äänittämismielessä haastavin, koska sitä ei missään harjoitusvaiheessa saatu ihan valmiiksi ja siksi sen kokoaminen jäi studioon.

12. Millionaire (David Olney)

Millionaire on nimensä mukaisesti miljonäärin tarina. Se kertoo ahneudesta ja itsekkyydestä pilke silmäkulmassa ja on tekstinä hyvin voimakas.

how many of you wanna see me dead?
how many of you wanna have my head?
how many of you just live your lives
wishin you were me boys wishing you were me

Sekä laulutulkinnoissa että instrumenteissa halusin korostaa karheutta ja aggressiivisuutta. Millionaire oli ollut jo pitkään keikkaohjelmistossa, joten se toimi hyvin ja kuulosti varmalta. Siksi sen äänityskään ei aiheuttanut päänvaivaa.

13. Away (Jemina Sillanpää)

Away on hidas instrumentaali, kaunis ja haikea. Se sai nimensä siinä vaiheessa kun levyn tema alkoi muodostua. Nimi tuntui vaan kuvaavan hyvin kappaleen tunnelmaa. Away on sovitettu niin, että jokaisessa säkeistössä tulee mukaan jokin uusi elementti. Koska melodisia stemmoja ja erilailla soivia soittavia instrumentteja oli kappaleessa paljon, arvelutti vireessä pysyminen etukäteen.

14. Tummuessa kesäillan (kansansävelmä)

Tummuessa kesäillan on kolmiosainen mustalaissikermä. Ensimmäinen osa on hidas mustalaishaulu Tummuessa kesäillan, seuraava osa on nopea instrumentaali, joka päättyy nopeaan Kutujensa Kamajensa-mustalaishauluun. Tummuessa kesäillan on tunnelmallinen, surumielinen ja kaunis laulu, joka kuvaa yhtä ohimenevää hetkeä.

tummuessa kesäillan, tuoksuessa ruusujen
toi mun mieleen haaveet illan, kaipuu niitä myötäilee
toi mun mieleen haaveet illan, kaipuu niitä myötäilee

Tummuessa kesäillan on melodialtaan hyvin vahva ja kantava, joten sovituksellisesti se ei kaivannut muuta kuin säestyksen ja laulun. Nopea instrumentaali ja nopea mustalaishaulu ovat molemmat tunnelmaltaan riehakkaita. Tämä kokonaisuus aiheutti jo alun perin päänvaivaa, koska romanikielen mukaan ottaminen kolmantena kielenä tuntui liian sekavalta. Ajatus jätettiin hautumaan, koska kappale oli mahdollista äänittää viimeisenä.

3.2 Harjoitusvaihe

”Kannattaa aina pistää aikaa ideoiden testaamiseen ja pureskeluun. Tämä on etenkin tärkeää kun on vähän aikaa itse toteutukseen, kuten Suomessa usein on.” (Suntola 2000, 39.)

Projektin ensimmäinen varsinainen vaihe oli, kun 14.9.2005 esittelimme uudet kappaleet tuottaja/muusikko Janne Vikstenille. Instrumentaalit saimme harjoiteltua lähes esityskuntoon, mutta laulut olivat vasta alkuvaiheessa, sanoituksetkin vielä osittain kesken. Harjoitukset tuottivat paljon uusia ideoita ja selkeyttivät hieman kokonaisuutta, joka tähän mennessä oli vaikuttanut vielä hyvin sekavalta.

Projekti käynnistyi varsinaisesti joululomalla, kun koko bändi kokoontui päiväksi tutustumaan uuteen ohjelmistoon. Uusia kappaleita oli 11, mikä tuntui aluksi lähes mahdottomalta määrältä omaksua. Teimme ensimmäiset minidisc-

äänitykset, joita kuuntelin harjoitusten jälkeen ja joiden pohjalta tein muutoksia sekä soitinkokoonpanoon että laulujen tempoihin ja tunnelmiin. Seuraavan kerran kokoonnuimme Janne Vikstenin kotona ja kävimme materiaalin läpi laulu laululta. Hän oli edellisen tapaamisen jälkeen säveltänyt banjoinstrumentaalin Magical You –laulun välisoitoksi. Tässä vaiheessa laulujen persoonalliset piirteet alkoivat hahmottua, ja aloin jo kuulla mielessäni, mitä soittimia ja minkä tyyppistä taustaa mikäkin laulu/instrumentaali kaipasi.

Kokonaisuuden kannalta tärkeää oli, että lauluissa korostui niiden persoonallinen sävy ja yksilölliset ratkaisut, mutta että tunnelmat eivät vaihdelleet liian rajusti ja kokonaisuus oli yhtenäinen.

Seuraavat harjoitukset järjestettiin Arabian studioilla. Näissä harjoituksissa keskityimme tarkemmin tyyllisiin ja sovituksellisiin seikkoihin. Osa lauluista lähti helposti tiettyyn tyyliisuuntaan jo pelkästään instrumenttikokoonpanon takia. Esimerkiksi ”Lullaby”, joka on tempoltaan nopea, kuulosti ensimmäisten harjoitusten aikana äänitetyllä minidiscillä bluegrassilta. Nyt harjoituksissa lähdimme viemään sitä enemmän ns. college rock –tyyliin. Aikamme yritettyämme tajusin, että se toimii parhaiten nopeana ja suorana sovituksena, ja annoimme sen palata takaisin alkuperäiseen muotoonsa, ja se toimi nyt mielestäni todella hyvin.

Tämä oli mielenkiintoinen esimerkki siitä, miten laulussa on usein tietynlainen tempo ja olemus, ja sen muuttaminen saattaa olla kovan työn takana. Kappaleista voi tehdä erilaisia versioita, jotka ovat täysin perusteltuja ja toimivia, mutta usein se tyyli, mihin musiikki automaattisesti asettuu, on kaikkein luontevin. Silti on hyvä toimia erilaisten ajatusten mukaan ja kokeilla erilaisia vaihtoehtoja. Silloin ei ainakaan jää mikään mietityttämään jälkikäteen.

Haastavin laulu harjoitusvaiheessa oli ”Morsian”, joka ei tuntunut vielä istuvan lainkaan kokoonpanollemme. Lopulta otimme siitä kaikki muut instrumentit pois ja jäljelle jäi vain fingerpicking-kitara, basso ja laulu. Sitä kautta lauluun syntyi hyvin omanlainen tunnelmansa ja rauhallinen, toimiva syke.

3.3 Äänitykset

”On hyvä jos pystyy kuuntelemaan ikään kuin eri tasoilla. Toisaalta pitäisi osata kuunnella ”yleistävällä”, ikään kuin keskiverto kuuntelijan tavalla, toisaalta taas tarkasti ja teknisiin yksityiskohtiin keskittyen. Olisi myös osattava keskittyä yhteen soittimeen/lauluun kerralla.” (Suntola 2000, 70.)

Aloitimme kolmen päivän äänitykset 20.2. Tällöin oli tarkoitus keskittyä taustojen tekemiseen. Äänitystilanne rakennettiin siten, että pystyimme laulamaan mukana, jolloin taustoista tuli eläviä ja myös oikean tempoisia. Jos kokonaisuus lauluineen toimi hyvin, voitiin demolauluraidat myös säilyttää.

Koska lauluja oli neljätoista ja päivät olivat suhteellisen lyhyitä, pelkäsin, että aika loppuisi kesken. Saimme kuitenkin lähes kaikki pohjat tehtyä ja olin tyytyväinen lopputulokseen.

Aloitimme laulusta ”Going Home”. Ensimmäinen versio oli rauhallinen, ilmava ja tasapainoinen. Emme uskoneet, että se olisi niin helposti kasassa, joten äänitimme vielä pari uutta ottoa. Niistä kuitenkin puuttui ensimmäisen oton rauha.

Valitsimme siis lopulta ensimmäisen oton. Tunnelma on laulussa tärkeä.

Toisinaan aitous, luontevuus ja rentous kuuluvat tulkinnasta ja tällaiset otokset toimivat paremmin kuin ne versiot, joissa on tavoiteltu jotain suurta ja erityistä.

Laulujen äänittämiseen ei tässä vaiheessa keskitytty, koska ne oli tarkoitus äänittää jälkikäteen. Lauluraidat oli kuitenkin mahdollisuus säilyttää siinä tapauksessa, että tulkinta oli niin toimiva, että pienet tekniset ongelmat eivät haitanneet. Going Home-laulun kohdalla tapahtui juuri näin. Myöhemmin kävi kuitenkin ilmi, että laulut menivät vähän särölle, joten tämä oli sen verran suuri tekninen ongelma, että laulut päätettiin tehdä uudestaan.

Moni tausta onnistui ensi yrittämällä. Esimerkiksi instrumentaali ”Siskot” soitettiin kaikkine instrumentteineen ja sooloineen kerran läpi. Se kuulosti juuri siltä, että yhtye oli kerääntynyt yhteen soittamaan, ja sitä tavoittelimme. Tunnelma oli rento.

”Hiljainen Talo” ja ”A.D.Dye” vaativat rytmisesti hyvin tasaisen lopputuloksen, sillä niihin oli tarkoitus lisätä lyömäsoittimet jälkikäteen. Rytmikkyyteen kiinnitettiin niin paljon huomiota, että kumpaankaan ei loppujen lopuksi lisätty lyömäsoittimia, sillä ne eivät mielestäni tuoneet lopputulokseen mitään uutta. ”Different Past”, ”Morsian” ja ”Rakkaani Sanoi” olivat kaikki lauluja, joihin lyömäsoittimet istuivat luontevasti, ja niihin kaikkiin lisättiinkin jonkinlainen lyömäsoitinraita jälkikäteen, lähinnä tukemaan tunnelmaa. Lyömäsoittimet näihin kolmeen kappaleeseen soitti Janne Haavisto.

Tummuessa Kesäillan -mustalaissikermä oli edelleen harkinnan alla, sillä pelkäsimme, että se eroaa levyn muusta ohjelmistosta liikaa. Emme kuitenkaan halunneet jättää sitä pois, koska se oli jo levyn suunnitteluvaiheessa ollut yksi ehdottomia valintoja. Se oli herättänyt keikoilla paljon kiinnostusta ja Yhdysvalloissa meiltä kyseltiin usein, mistä laulu kertoo ja miltä levyltä se löytyy.

Kun taustat oli äänitetty, saimme niistä kopiot, joiden päälle lauloimme kotona. Kaikki lauluraidat ja osa instrumenttiraidoista toteutettiin päällesoittoina. Tämä eroaa aikaisemmasta äänitystilanteesta siten, että aikaisempi materiaali tulee nauhalta kuulokkeisiin, ja uudet raidat äänitetään edellisiä kuunnellen. Toisin sanottuna ne soitetaan edellisten ”päälle”.

Varasimme maaliskuun lopusta viikonlopun, jolloin Janne tuli meille Hollolaan äänittämään lauluosuudet. Olimme jo edellistä levyä äänittäessä huomanneet, miten hyvin kotimme toimii studiona, sillä akustiikka on hyvä, talo on suojassa ympäristön melulta ja tulos on hyvien laitteiden ja hyvän äänittäjän avulla mahdollista saada aivan saman kuuloiseksi kuin studiossa.

25.–26.3. sulkeuduimme kaikki sisätiloihin ja äänitimme lauluraitoja. Tämä oli yksi raskaimmista vaiheista, sillä tekemistä oli paljon, ja jossain vaiheessa iltaa kohden äänetkin alkoivat väsyä. Saimme viikonlopun aikana suurimman osan lauluista tehdyiksi ja olimme niihin hyvin tyytyväisiä. Seuraavat kolmisen viikkoa kuuntelin valmiita otoksia intensiivisesti, sillä niihin oli vielä mahdollista tehdä muutoksia. Laulu ”Rakkaani Sanoi” oli ainoa, jonka lauluosuus jäi

mietityttämään, sillä sen kanssa oli tietoisesti tehty ratkaisu, jossa kertosäkeisiin etsittiin erilaista, hauraampaa tunnelmaa. Laulu on kaksikielinen, joten se sisältää jo automaattisesti tavallista useampia elementtejä. Selkeät tunnelmaerot tekivät siitä jo liian katkonaisen ja erikoisen. Siksi halusin äänittää kertosäkeet uudestaan tasaisemmiksi ja volyymiltaan lujemmiksi.

Äänitystilanteet ovat hyvin paljon mielialasta ja energisyydestä riippuvaisia. Väsyneenä saattaa toki syntyä jotain ainutkertaista ja hallitsematonta, mutta energiatason ollessa alhainen saattaa yksinkertaiseenkin asiaan hukkaantua aikaa, eikä lopullinenkaan tulos välttämättä miellytä. Korvat väsyvät myös, joten taukojen pitäminen ja ajoissa lopettaminen on hyvä osata. Aikataulun tiukentuminen lisää osaltaan paineita, sillä kaikki suunniteltu on saatava äänitettyä, eikä koskaan tiedä, mihin kohtaan joudutaan juuttumaan pidemmäksi aikaa. Perusasenne tätä levyä tehdessä oli, että aikataulun ollessa tiukka, teemme hyvää ja laadukasta jälkeä, mutta emme hio mitään liiallisuuksiin asti vaan annamme luontevuuden kuulua.

Perjantaina 21.4. olimme koko yhtye keikalla Raumalla ja aamulla ajoimme studiolle tekemään laulu- ja viuluraitoja. Olimme kaikki suhteellisen väsyneitä, ja jäljelle jääneet laulut olivat haastavimmasta päästä. Päivä oli raskas, mutta lopulta kuitenkin tehokas. Teimme ”Lullaby’n” lauluosuudet, jotka hyötyivät pienestä väsyneisyyden tuottamasta välittömyydestä. Tunnelmasta tuli juuri sellainen kuin olin toivonutkin. Halusin säilyttää bluegrass-henkisyyden myös lauluissa, mutta samalla tuoda tulkintaan ”villiyttä” ja jopa lapsellista vauhtia.

Vihoviimeiset äänitykset teimme 6.5., jolloin olimme päässeet yksimielisyyteen myös ”mustalaissikermän” kohtalosta. Olin jo aiemmin ajatellut, että levy voisi päättyä johonkin raukeaan ja unenomaiseen. Vaihtoehtona olisi ollut jokin vauhdikas revittely, mutta levyn haikea teema vaati mielestäni rauhallisen ja kauniin lopetuksen. Jätimme siksi sikermän loppuosan pois ja pidensimme ”Tummuessa kesäillan” laulua lisäämällä loppuun ylimääräisen säkeistön, johon jäävät vain kitara ja lap steel -kitara. Kun kuulimme lopullisen version, olimme kaikki samaa mieltä siitä, ettei levy olisi voinut toisin loppua.

3.4 Miksaus ja masterointi

”Joskus kuuntelen miksattavan biisin useaan kertaan tekemättä mitään. On hyvä ensin etsiä se keskeinen, ja lähteä siitä rakentamaan. Liian usein miksataan yksittäisiä soundeja, eikä kokonaisuuksia.”
(Suntola 2000, 65.)

Janne aloitti alustavan miksauksen jo etukäteen. Vietimme kaksi päivää studiossa keskittyen lopulliseen miksaukseen. Miksauksessa tärkeintä on tuoda jokaisen kappaleen oleellisin osuus esiin. Kun löytää tärkeimmän elementin, on sen ympärille helpompi lisätä muita soittimia. Tarkoitus on luoda tasapainoinen, mutta ei tasapaksu kokonaisuus. Meidän tavoitteemme oli saada levyille tasainen soundi, jossa pienet persoonalliset erot kuuluvat selkeästi. Joissain kappaleissa esimerkiksi laulut olivat enemmän osana yhtyesointia, toisissa selkeästi pinnassa. Osa kappaleista oli helpommin rakennettavissa, ja niistä aloitimme. Näitä olivat mm. Siirtolainen ja Satarastas, joissa oli tasainen tunnelma ja vähemmän muuttuvia elementtejä. Kolmesta raidasta oli alustava miksaus jo tehty apuraha-anomuksia varten, mikä nopeutti prosessia hiukan.

Masterointi on viimeinen mahdollisuus vaikuttaa levyn kokonaissoundiin, mutta suuria muutoksia ei tässä vaiheessa enää tehty. Masteroinnin tarkoitus onkin tehdä vihoviimeinen loppusilaus, jossa voidaan esimerkiksi muuttaa ”tilaa”, muokata ylä- ja alataajuuksien suhteita ja yleensä luoda levystä tasainen ja yhtenäinen kokonaisuus. Äänitetystä materiaalista tehtiin masternauha, joka lähti kopioitavaksi.

3.5 Levy-arviot

Levyn julkaisemisajankohdan takia levy-arviot jäivät aika vähäisiksi. Joitakin kuitenkin julkaistiin, ja olin palautteeseen hyvin tyytyväinen.

Sing Out: Kriitikkona Sing Outin pitkäaikainen toimittaja Rob Weir:

"For a place that's just three times as big as Ohio with half the population, the musical diversity of Finland never ceases to amaze. For those of you who have just recovered from the idea that there's an active tango song tradition in Finland, spin the latest collection from the Sillanpää family and you may never regain your balance.

If you cross the bluegrass forays of Alison Krauss, the tight harmonies of The Roches and eastern European departures of Peter Ostroushko you might end up with something that approximates Band'o, the name now given to a Finnish bluegrass - that's right, bluegrass - ensemble anchored by Jemina and Selina Sillanpää on fiddles and vocals, father Seppo (fiddle/guitar) and friends Janne Viksten (banjo/mandolin), Tom Nyman (bass) and Olli Haavisto (Dobro).

The final kickers are that nine of fourteen tracks are in English rather than Finnish and both Jemina and Selina sing and write as if they are from East Carolina rather than north of Estonia. They've got the swingy backbeats and vocal catches down so perfectly on "Different Past" that by the time they get to the country-laced ballad "Going Home" you might think they mean Nashville. You could do worse than lay out a wad of cash just to hear their cover of David Olney's "Millionaire". An unexpected delight.

Bluesnews: Kriitikkona Kai Engren:

Band'on kauan odotettu kakkosalbumi synnytettiin kovalla kiireellä ennen Sillanpään perheen Pohjois-Amerikan kiertuetta. Kiire ei kuitenkaan heijastunut levyn laatutasoon, sillä Away on kerrassaan komea jatkumo Jeminan ja Selinan musiikilliseen saagaan.

Heti avausraidasta lähtien on päivänselvää, että levy vie kuulijansa mukanaan. Selinan muokkaama, menevä sävelmä, sisarusten hurmaava yhteislaulusoundi ja uskomattoman selkein soundein soiva instrumentaatio eivät jätä kylmäksi ainuttakaan folkille, kantrille, tai komeille lauluharmonioille sydämensä

menettänyttä kuulijaa. Kakkosraita Rakkaani Sanoi lauletaan osin suomeksi ja osin englanniksi ja kappale toimii kaksikielisyytensä ansiosta albumin avainteosena. Jo edellisellä Amerikan vierailulla Sillanpäiltä pyydettiin moneen otteeseen suomenkielisiä lauluja ja Awayllä nämä toiveet saavat täyttymyksensä. Albumin kappaleet on synnitetty suomeksi ja englanniksi fifty-fifty-periaatteella, ja pienen totuttelun jälkeen levyn kaksikielisyys muodostuu jopa teoksen suurimmaksi voimavaraksi. Eri kielillä esitetyt tarinat lomittuvat hyvin keskenään ja muodostavat Awaystä yllättävän eheän kokonaisuuden.

Levyn kappaleet ovat kolmea traditionaalia ja David Olney-coveria lukuun ottamatta tyttöjen omista kynistä lähtöisin. Awayn suomenkielisiltä kappaleilta on ehkä helpointa seurata sisarusten erilaista lähestymistapaa musiikin tekemiseen. Siinä kun Selina toteuttaa musiikillisia visioitaan pitkälti perinteisen singer-songwriterin metodein, Jemina liikuskelee lauluntekijänä omissa sfääreissään. Hänen tarinansa ovat persoonallisia pienoisnovelleja ja sisältävät kosolti näytelmällisiä elementtejä ja ne toimisivat taatusti hyvin myös elokuvien soundtrack-musiikkina. Jemina esiintyy lauluissaan myös siskoaan enemmän ulkopuolisena tarkkailijana, Selina heittäytyy tarinoidensa vietäväksi aina koko sydämellään. Selinan ja Jeminan toisistaan poikkeavat sävelmaisemat nitoutuvat kuitenkin täydellisesti toimivaksi kokonaisuudeksi siskosten ainutlaatuisen laulusoundin ansiosta. Kappale kuin kappale, niin Sillanpäiden uniikki harmonialaulanta tekee tarinoista siskosten itsensä näköistä materiaalia.

Levyn kaikki raidat olisivat maininnan arvoisia, mutta jos pitäydytään vain kirkkaimmissa timanteissa, on pakko mainita Jeminan laulama, erikoisen rytmiikan omaava Siirtolainen, käsinkosketeltavine emigranttitunnelmineen, sekä Selinan säveltämä haikea ja hyvin henkilökohtainen tunteiden tilitys Going Home, jolla perheen kuopus tulkitsee Eleanor Shanley'ä ja Norah Jonesia muistuttavine äänineen yhden tämän vuoden koskettavimmista laulutulkinnoista koko Suomalaisella musiikkikentällä. Englanninkielisistä lauluista erityismaininnan ansaitsevat komea avausraitia ja Band'on pitkäaikainen lavabravuuri Millionaire, jota sisarukset pääsivät Amerikan reissunsa päätöspäivänä jammailemaan esikuvansa Laurie Lewisin rinnalla amerikkalaistähden olohuoneeseen.

Ilkka: Kriitikkona Tero Hautamäki

Band'o soittaa akustista Amerikan folkia modernilla otteella ja tekee sen hienosti. Yhtyeen keulakuvina ovat Jemina ja Selina Sillanpää, jotka laulavat ja soittavat viulua.

Naisten taustalla musisoi suomalaisen old time- ja bluegrass-musiikin parhaimmistoa Seppo Sillanpäästä Olli Haavistoon ja Tom Nymaniin. Levyn 14 kappaleesta valtaosa on siskosten säveltämiä raikkaita originaaleja. Vakuuttavasti lausuttu amerikanenglanti vaihtuu suomenkieleen sujuvasti, joskus jopa saman laulun aikana. Heinäkuussa Band'o teki kymmenen keikan Yhdysvaltain kiertueen. Bändin ei takuulla tarvinnut hävetä osaamistaan edes musiikkityylinsä emämaassa.

Nyt kun olen saanut mukavasti etäisyyttä koko projektiin, on sitä helpompi tarkastella. Aikaisempia levyjä tehdessä olin aina ajatellut, ettei levyn tekeminen niin kovin raskasta ole. Äänittäminen oli mukavaa ja itse levykin tuntui ilmestyvän suhteellisen vaivattomasti, koska en itse ollut vastuussa projektin etenemisestä. Ajattelin, että ohjelmisto harjoitellaan valmiiksi ja sitten vaan mennään studioon ja lauletaan. Harva projekti on kuitenkaan opettanut minua yhtä paljon kuin tämä.

Albumi tehtiin itse materiaalista lähtien, ja se oli aktiivisesti ajatuksissani lähes vuoden ajan. Löysin vastikään sekä kasetteja, joihin oli laulettu muistiin laulujen ensimmäiset ideat että papereita, joissa oli laulujen alkuperäisiä sanoituksia.

Levy valmistui nykäyksittäin, jolloin aina pienin väliajoin tunsin, että olimme päässeet jonkin tietyn vaiheen loppuun:

- 1. vaihe: Laulut olivat suurin piirtein valmiita.
- 2. vaihe: Laulut alkoivat sujua koko yhtyeeltä.
- 3. vaihe: Saimme pohjat äänitettyä.
- 4. vaihe: Laulut ja soolo-osuudet olivat äänitettyjä.
- 5. vaihe: Levy oli miksattu ja masteroitu ja meidän osuutemme tehty.

Koska jokaisen vaiheen jälkeen tunsin olevani lähempänä maalia, tuli harvoin mietittyä, mitä kaikkea oli vielä edessä.

Kyseessä oli pienen budjetin levy, joten käytimme Arabian studiota aina silloin, kun siellä oli vapaita aikoja. Äänitykset jakautuivat pitkin kevättä, ja niistä viimeiset tehtiin vain pari viikkoa ennen miksausta. Hyvä puoli tässä oli se, että väliin jäi aina kuunteluaikaa, ja joitain asioita korjattiinkin, koska ne useamman kerran kuuntelun jälkeen tuntuivat yhä epäluonteilta. Huono puoli oli, ettemme etukäteen tienneet tarkkaa aikataulua, tarjotut ajat oli käytettävä, ja loppua kohden alkoi tulla jo kiire. Projektin ehdottomasti raskain vaihe oli huhtikuun lopussa, kun aikaa ei enää ollut paljon, aikataulut menivät ristiin ja hankalimmat osuudet

olivat vielä tekemättä. Tässä vaiheessa oli myös tehtävä valintoja ja luovuttava joistakin ideoista, joiden toteuttaminen olisi siirtänyt julkaisupäivää liian pitkälle. Silloin oli vain pakko ajatella, mikä olisi parasta kokonaisuuden kannalta ja mistä asioista voi luopua ilman, että niitä kukaan jäisi kaipaamaan. Tämä oli varmaan ainoa vaihe, jonka aikana tuntui siltä, että haluaisin jo koko prosessin olevan ohitse.

Tämän hankalan vaiheen jälkeen asiat alkoivat kuitenkin luistaa, aikataulun puitteissa tehdyt ratkaisut tuntuivatkin oikeilta, ja jälkikäteen lisätyt raidat olivat yllätyksellisiä ja tuntuivat tukevan koko levyä.

Kun levy oli vihdoinkin valmis ja kuunneltu muutaman kerran läpi, tuli tunne, että levyyn on otettava vähän etäisyyttä. Tässä vaiheessa levyä kuunnellessani etsin vain virheitä ja mietin, mitä olisi voinut tehdä toisin. Olin kuunnellut levyä hyvin kriittisin korvin viimeiset neljä kuukautta, puuttuen kaikkiin pieniinkin ongelmiin, joten tämä tottumus jäi päälle ja oli lähes mahdotonta kuunnella levyä musiikkina ja kokonaisuutena. Itse kappaleet alkoivat olla liian tuttuja, jolloin ne ikään kuin unohti, ja keskittyi johonkin täysin epäoleelliseen.

Lähdimme lähes heti levyn ilmestymisen jälkeen viiden viikon USA:n kiertueelle, enkä koko sinä aikana kuunnellut levyä. Jossain vaiheessa kotiin tultuani kuuntelin levyn läpi uusin korvin, ja olin tyytyväinen ja ennen kaikkea iloinen siitä, että kykenin paremmin keskittymään taas oleelliseen, eli itse musiikkiin.

Nyt kun Away-albumin julkaisusta on aikaa yli vuosi, olen käynnistänyt seuraavan levyn suunnitteluprosessin. Äänitykset alkavat kuukauden päästä ja nyt on sisällön sovittamisen ja hiomisen aika. Olen innoissani siitä, että mahdollisuus levyn tuottamiseen tuli näinkin pian edellisen jälkeen. Tunnen olevani hyvin paljon viisaampi monessa suhteessa ja kaikki tuntuu helpommalta nyt kun sen on jo kertaalleen käynyt läpi. Myös opinnäytetyötä varten kasaamani tieto ja muistiinpanot ovat nyt tarpeen, kaikki yksityiskohdat ja aikataululliset asiat kun tuppaa unohtumaan nopeasti.

Varasin juuri studioaikaa muistiinpanojeni pohjalta. Tiedän nyt, mihin vaiheisiin uppoaa enemmän aikaa ja mitkä asiat tulee ottaa huomioon tässä vaiheessa projektia. Olen yhä ylpeä Away-albumista, vaikka olenkin tällä hetkellä uuden materiaalin ja uusien ratkaisujen pauloissa. Erityisen ylpeä olen siitä, että se on rohkeasti omanlaisensa levy ja kokonaisuus. Opin paljon prosessin aikana ja nyt pystyn hyödyntämään oppejani.

- Kappaleet tulee harjoitella mahdollisimman toimiviksi ennen studioon menoa.
- Kaikki kokeilut tulee kokeilla etukäteen, jolloin studioaikaa ei hupene turhiin vaiheisiin.
- Monesti se tyyli tai tunnelma, johon kappale automaattisesti asettuu, on kaikkein toimivin. Tämän voi kuitenkin varmistaa vain kokeilemalla myös muita vaihtoehtoja.
- On pidettävä kiinni selkeistä visioista, vaikka ne vaatisivat lisätyötä. Samalla on oltava kuitenkin avoin uusille ideoille ja valmis luopumaan jopa jo äänitetystä materiaalista, jos se ei käy kokonaisuuteen tai ei yksinkertaisesti vaan toimi.
- Aikataulut tulee sopia etukäteen ja hyvä olisi varata vähän ylimääräistä studioaikaa siltä varalta, että johonkin vaiheeseen hupeneekin odotettua enemmän aikaa. Jos aika loppuu kesken, voi olla että seuraavat vapaat studioajat löytyvätkin vasta viikkojen päästä, jolloin levyn julkaisu siirtyy.
- Eri äänitysvaiheiden välille on hyvä varata reilusti kuunteluaikaa, sillä jotkut korjattavat asiat eivät ensi kuulemalta erotu.
- Luovuutta pitää ruokkia ja hyvä ilmapiiri tulee säilyttää aikatauluista ja muista paineista huolimatta, koska salliva ja iloinen henki kuuluu myös musiikissa.
- Energiatason ollessa alhainen saattaa mennä studioaikaa hukalle. Tauot ovat välttämättömiä ja lyhyenkin tauon jälkeen jokin äsken mahdollon saattaa tuntua helpolta ja vaivattomalta.
- Korvat väsyvät myös, joten senkin takia taukojen pitäminen ja ajoissa lopettaminen on hyvä osata.
- Väsyneisyyskin kannattaa hyödyntää. Väsyneisyys saattaa synnyttää rentoutta ja välittömyyttä, joka joihinkin kappaleisiin sopii.

- Kokonaisuus on tärkein, joten pienistä yksityiskohdista on pystyttävä luopumaan jos ne eivät kokonaisuuteen sovi.
- Kun kappaleita on kuunnellut aktiivisesti kuukausien ajan, on vaikeaa keskittyä olennaiseen ja olla etsimättä pelkästään virheitä. Olisi pyrittävä kuuntelemaan omaa musiikkia tuorein korvin tai ainakin muistettava, että joihinkin musiikillisiin yksityiskohtiin on jo turtunut ja siksi musiikki ei välttämättä tuota samanlaista kokemusta kuin aiemmin.
- On hyvä pitää kuuntelemisesta pidempiäkin taukoja.
- Kannattaa kuunnella raakamiksattuja kappaleita eri laitteilla eri tiloissa. Musiikki saattaa kuulostaa hyvin erilaiselta autoradiosta kuin kuulokkeiden kautta kuunneltuna.
- Levytysprosessista voi todella nauttia, koska oman materiaalin kuuleminen ammattimaisesti äänitettynä on hyvin palkitsevaa ja innostavaa.

Projektin kautta olen alkanut tarkastella koko musiikkielämää uudesta näkökulmasta. Koska oma suhtautumiseni musiikkiin on hyvin tunnepohjainen ja intohimoinen, oli hyvä oppia hallitsemaan myös taloudellinen, hallinnollinen ja markkinointipuoli. Aiemmissa levyprojekteissa olin puhtaasti keskittynyt itse taiteeseen ja sen luomiseen ja tulkitsemiseen. Nyt Away-levyn jälkeen käsittää musiikin tuottaminen mielessäni laajemman kokonaisuuden, johon kuuluu valtavasti mielenkiintoisia vaiheita ja osa-alueita. Tämän lisäksi antoi projekti minulle itseluottamusta ja uskoa omiin mielipiteisiini ja omaan arviointikykyyni. Toivonkin, että pääsen hyödyntämään ja syventämään kaikkea oppimaani vielä moneen kertaan tulevaisuudessa.

LÄHTEET

- Esittävän säveltaiteen edistämiskeskus ESEK [verkkojulkaisu]. [viitattu 1.1.2008]. Saatavissa: <http://www.gramex.fi/index.php?mid=179>
- Karhumaa, M. 2000. Musiikkibisnes. Helsinki: Oy Edita Ab.
- Koski, J. 1994. Äänilevyn avulla iskelmätähdeksi? Oma-/pienkustanneäänitteen tuotanto ja markkinointi. Markkinoinnin opinnäytetyö. Helsinki: Markkinointi-instituutti. Teollisuuden opintosuunta.
- Luovan säveltaiteen edistämissektori LUSES [verkkojulkaisu]. [viitattu 1.1.2008]. Saatavissa: <http://www.luses.fi>
- Muikku, J. 1989. Laulujen Lunnaat. Jari Muikku ja taiteen keskustoimikunta. Helsinki: Valtion painatuskeskus.
- Muikku, J. 2001. Musiikkia kaikkiruokaisille. Suomalaisen populaarimusiikin äänitetuotanto 1945–1990. Tampere: Gaudeamus
- Wikipedia. 2007. Musiikkituottaja [verkkojulkaisu]. Wikimedia Foundation [viitattu 1.1. 2008]. Saatavissa: <http://fi.wikipedia.org/wiki/Musiikkituottaja>
- Ala-Könni-Opisto 2006. Musiikin tuottaminen [verkkojulkaisu]. [viitattu 1.1.2008]. Saatavissa: <http://akopisto.net/tiedostot/tuottaminen.pdf>
- Nieminen, J. 2003. Tuotantovälineet haltuun. Perustietoa omakustantamisesta [verkkolehti]. Muusikko-online 9/03 [viitattu 1.1.2008]. Saatavissa: http://www.musicfinland.com/sml/muusikko/muusikko_2003/9_tuotanto.html

Pakarinen, S. 2006. Tuottaja, siis kuka? [verkkolehti]. Utain, Tampereen yliopiston toimittajakoulutuksen viikkolehti [viitattu 1.1.2008].
Saatavissa: <http://www.uta.fi/utain/2006k/4/29103.html>

Suntola, S. 2000. Luova Studiotyö. Helsinki: Idemco Oy